

Sygn. akt IIIRC 55/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2012 roku

Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodnicząca PSRLidia Lewicka

Protokolant sekr. sąd. Bogumiła Wastag

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2012 roku w Strzelcach Opolskich

sprawy z powództwa D. P.

przeciwko małoletniemu O.P.dział. przez matkę E. P.

o obniżenie alimentów

I. powództwo oddała;

II. kosztami sądowymi obciąża powoda w zakresie w jakim je poniósł.

UZASADNIENIE

Powód D. P.wniósł o obniżenie alimentów zasądzonych od niego na rzecz małoletniego syna O.P.przez Sąd Okręgowy w Opolu, z kwoty po 500 zł miesięcznie do kwoty po 250 zł miesięcznie, a także o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania z powodu trudnej sytuacji życiowej.

W uzasadnieniu pozwu podano, że od dnia 26.04.2011 r. powód odbywa karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w S. i nie jest w stanie płacić tak wysokich alimentów pomimo, że pracuje w Państwowym Przedsiębiorstwie (...) na terenie Zakładu Karnego. Posiada zadłużenie komornicze, którego nie spłaca, a także jest dłużnikiem funduszu alimentacyjnego. Chciałby regulować alimenty w wysokości po 250 zł miesięcznie, a także spłacić odszkodowanie z tytułu spowodowania wypadku.

Na rozprawie w dniu 26 listopada 2012 r. przedstawicielka ustawowa małoletniego pozwanego E. P.wniosła o oddalenie powództwa podając, że kwota alimentów jest znikoma ze względu na potrzeby dziecka i jej niskie zarobki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 6 maja 2008r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I RC 1717/07 Sąd Okręgowy w Opolu rozwiązał związek małżeński E. P.i D. P.przez rozwód. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim O.P.ur. (...)Sąd powierzył E. P.z zastrzeżeniem dla D. P.prawa do osobistych kontaktów z małoletnim i prawa do współdecydowania w istotnych sprawach dotyczących dziecka.

Kosztami utrzymania i wychowania małoletniego O.P.obciążono obie strony zasądzając od D. P.tytułem alimentów na rzecz małoletniego syna kwotę 500 zł miesięcznie.

W dacie wyroku E. P.wraz z synem zamieszkiwała z rodzicami i nie dokładała się do kosztów utrzymania mieszkania oraz do kosztów zakupu żywności. Pracowała jako sprzedawca zarabiając ok. 1400 zł miesięcznie. Swoje

wynagrodzenie przeznaczala na utrzymanie dziecka. Małoletni syn stron był dzieckiem chorowitym i wymagał znacznych wydatków na zakup leków i szczepionek podnoszących odporność.

Pozwany w toku sprawy rozwodowej nie pracował zarobkowo i przebywał na utrzymaniu rodziców. Wcześniej podejmował pracę zarobkową za granicą, gdzie zarabiał ok. 1000 euro miesięcznie, a także w Polsce za wynagrodzeniem 800-850 zł miesięcznie. Posiadał obywatelstwo niemieckie i mógł swobodnie podejmować zatrudnienie za granicą. Nie posiadał majątku.

Dowody:

-akta Sądu Okręgowego w Opolu o sygnaturze IRC 1717/07

-zeznania powoda D. P. k. 42

W marcu 2010 r. powód D. P. spowodował wypadek drogowy kierując samochodem w stanie nietrzeźwym (2,4 promila alkoholu w wydychanym powietrzu) i bez uprawnień do kierowania. W wypadku tym zginął jego kolega. D. P. został aresztowany, a następnie skazany na karę (...)pozbawienia wolności, którą aktualnie odbywa. Koniec kary przypada na marzec 2015 r. W czasie gdy miał miejsce wypadek powód był zatrudniony w Niemczech i zarabiał ok. 1200 euro miesięcznie. Obecnie jest zatrudniony w Zakładzie Karnym Nr 1 w S.gdzie osiągał wynagrodzenie w miesiącach od marca do czerwca 2012 r. w wysokości brutto od 1285,92 do 1313,20 zł miesięcznie. Po potrąceniach z tytułu ubezpieczenia, zaliczki na podatek, obowiązkowych funduszy i akumulacji otrzymuje do dyspozycji kwoty od 423,58 do 435,24 zł miesięcznie. Czasami gdy przepracuje więcej, otrzymuje kwotę 460-480 zł miesięcznie. Wcześniej to wynagrodzenie było trochę niższe. Innych dochodów, jak też majątku, nie posiada. Jest osobą zdrową. Z otrzymywanych w zakładzie karnym pieniędzy kupuje sobie papierosy za kwotę 150-200 zł miesięcznie, jedzenie, a także spłaca zadłużenie wobec funduszu alimentacyjnego po 50 zł miesięcznie. Zadłużenie powoda wobec wierzyciela alimentacyjnego wynosi ok. 3000 z, a wobec funduszu alimentacyjnego ok. 6000 zł.

Dowody:

-zaświadczenia o zarobkach powoda k. 5, 40;

-zeznania powoda D. P. k. 42;

Aktualnie E. P. jest zatrudniona jako sprzedawca na 1/2 etatu. Nie ma możliwości pracy na pełny etat gdyż spodziewa się dziecka. Jej zarobki wynoszą od 840-904 zł miesięcznie brutto; netto otrzymuje od 614 zł do 669 zł miesięcznie. Jest najemcą mieszkania komunalnego w którym zamieszkuje z synem O. i partnerem. Zarobki partnera wynoszą 1068 zł netto miesięcznie. Opłaty mieszkaniowe wynoszą średnio miesięcznie ok. 380 zł (przy uwzględnieniu dodatku mieszkaniowego wypłacanego przedst. ustawowej). Za telefon E. P. płaci 25 zł, a za Internet 59 zł miesięcznie. Opłata za przedszkole, do którego uczęszcza małoletni powód wynosi- w zależności od ilości dni pobytu w przedszkolu- ok. 161-175 zł miesięcznie. Za lekcje j. niemieckiego w przedszkolu matka powoda płaci po 32 zł miesięcznie. Za zajęcia w klubie sportowym na które uczęszcza małoletni powód uiszcza się opłatę 40 zł miesięcznie a raz do roku należy kupić strój sportowy, który kosztuje 250 zł. Za lekarstwa dla siebie i syna E. P. płaci przeciętnie 150 zł miesięcznie. Partnerprzedstawicielki ustawowej przeważnie pokrywa połowę opłat mieszkaniowych. Jest obciążony obowiązkiem alimentacyjnym. Razem spłacają raty za telewizor , które wynoszą po 270 zł miesięcznie. Powód jest dzieckiem alergicznym i często choruje na górne drogi oddechowe. Matka powoda nie posiada majątku. Od czasu zasądzenia alimentów małoletni O. urosł a także wzrosły wydatki na jego potrzeby.

Dowody:

-zaświadczenie z Przedszkola Publicznego Nr 1 w K.. k. 59,

-zaświadczenie (...) z o.o. k. 60

-zeznania przeds. ust.E. P. k. 61.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dzieci wynika z treści art. 133 § 1 krio, który stanowi, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymywać się samodzielnie chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Obowiązek alimentacyjny jest konsekwencją obowiązku troski o prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy dziecka.

W razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego (art. 138 krio), przy zachowaniu reguł wynikających z art. 135 krio. Poprzez pojęcie „stosunków” należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu. Zatem zmiana stosunków to zmiana okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego - rozumie się przez to zwiększenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, które uzasadniają potrzebę skorygowania -zmniejszenia lub zwiększenia- wysokości świadczeń alimentacyjnych. Zaznaczyć trzeba, że zmiana stosunków będąca podstawą do zmiany orzeczenia musi zaistnieć po uprawomocnieniu się wyroku, w którym zasądzono alimenty (vide m. in. wyrok SN z dnia 25 maja 1999r. w sprawie o sygn. akt I CKN 274/99).

Powód uzasadniając żądanie pozwu oparł się na fakcie niemożności płacenia alimentów w dotychczasowej wysokości pomimo podjęcia pracy w zakładzie karnym, jak też chęci spłacania innych zobowiązań.

Sąd poczynił w niniejszej sprawie ustalenia w oparciu o zeznania stron, a także przedstawione przez strony dokumenty w postaci zaświadczeń o zarobkach i zaświadczenia o wysokości opłat za przedszkole, których autentyczność nie była kwestionowana. Sytuację stron w dacie wyroku rozwodowego Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach Sądu Okręgowego w Opolu I RC 1717/07 oraz na podstawie zeznań stron.

Oceniając, czy zachodzą przesłanki do obniżenia wysokości obowiązku alimentacyjnego Sąd porównał aktualną sytuację stron z ich sytuacją w dacie ustalenia obowiązku alimentacyjnego.

Z zeznań powoda i zaświadczeń o jego zarobkach wynika, że możliwości zarobkowe powoda od czasu poprzedniej sprawy istotnie się obniżyły. Powód odbywając karę pozbawienia wolności nie ma możliwości swobodnego poszukiwania pracy a zarobki, jakie osiąga w Zakładzie Karnym są znacząco niższe w stosunku do zarobków osiągniętych na wolności. Doszedł powodowi także obowiązek spłacenia zobowiązań powstałych w wyniku popełnienia przestępstwa i zapadnięcia wyroku skazującego. Okoliczności, w wyniku których zmieniła się sytuacja powoda, zdaniem Sądu, mają znaczenie dla oceny, czy powód może skutecznie powoływać się na tę niewątpliwą zmianę.

Okoliczności niniejszej sprawy uzasadniają, zdaniem Sądu, zastosowanie regulacji zawartej w art. 136 krio, a mianowicie, że jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych.

Jak wynika bowiem ze stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale składu 7 sędziów z dnia 26 maja 1995 r. w sprawie III CZP 178/94 możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji, który odbywa karę pozbawienia wolności i nie jest zatrudniony, ustala się według zasad określonych w art. 135 k.r.o. Z uwagi na okoliczności sprawy, sąd może nie uwzględnić zmiany niekorzystnej dla możliwości zarobkowych zobowiązanego, jaką spowodowało umieszczenie go w zakładzie karnym (art. 136 k.r.o.).

Wyjątkowy charakter przepisu art. 136 k.r.o. - jak podkreślono w uzasadnieniu omawianej uchwały - nie wyklucza możliwości jego zastosowania, w sytuacji gdy osoba, która była już zobowiązana do świadczeń alimentacyjnych lub powinna liczyć się z rychłym powstaniem takiego obowiązku, dopuściła do utraty zatrudnienia czy możliwości jego uzyskania przez to, że w wyniku popełnienia przestępstwa została pozbawiona wolności. Chodzić tu będzie wyłącznie o takie wypadki, które w świetle zasad doświadczenia życiowego i współżycia społecznego uzasadniają potraktowanie osoby pozbawionej wolności na równi z zobowiązanym, który dobrowolnie, bez ważnych powodów, uszczupla swoje zdolności zarobkowe w sposób wskazany w art. 136 k.r.o., lekceważąc obowiązek alimentacyjny.

Zdaniem Sądu, zachowanie powoda bezpośrednio przed utratą pracy polegające na kierowaniu samochodem w stanie nietrzeźwości i pomimo nie posiadania uprawnień do kierowania samochodami oraz spowodowanie w tych okolicznościach wypadku drogowego tak tragicznego w skutkach, nie może być inaczej ocenione jak świadome dopuszczenie do utraty pracy w sytuacji ciężącego na powodzie obowiązku alimentacyjnego, a co więcej, pozbawienie się możliwości swobodnego poszukiwania nowej pracy lub podjęcia jakiegokolwiek pracy zarobkowej .

Małoletni pozwany nie powinien ponosić konsekwencji takiego zachowania zobowiązanego do alimentacji ojca. O lekceważeniu obowiązku alimentacyjnego przez D. P. świadczy również fakt, że znaczną część zarobków w zakładzie karnym przeznacza na zakup papierosów. Kwota 150-200 zł wydawana miesięcznie na zakup szkodliwych używek stanowi niemal 50% dochodów będących w dyspozycji powoda. Istnieje zatem realna możliwość ograniczenia wydatków na ten cel i spłacania w znacząco większym zakresie zaległych lub bieżących alimentów.

Jednocześnie Sąd ustalił, że potrzeby małoletniego O. od czasu wyroku zasądzającego alimenty na poziomie po 500 zł miesięcznie nie zmniejszyły się. Od tego czasu upłynął okres 4 lat, nastąpił znaczący rozwój dziecka pociągający większe wydatki na zaspokojenie jego potrzeb zaś sytuacja materialna matki małol. pozwanego, w szczególności jej możliwości zarobkowe i majątkowe, nie uległa poprawie. Zarobki E. P. są niższe niż w toku sprawy rozwodowej, ponosi ona częściowo koszty utrzymania mieszkania, którego jest najemcą. Nadto spodziewa się dziecka, przez co ma ograniczone możliwości poszukiwania lepiej płatnej pracy.

Podsumowując, Sąd stwierdza, że świadczenie renty alimentacyjnej w wysokości 500 zł miesięcznie nie przekracza zarobkowych możliwości powoda, a pozbawienie małoletniego pozwanego znacznej części tego źródła utrzymania byłoby dla niego krzywdzące i uniemożliwiłoby zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb.

O kosztach orzeczono zgodnie z wynikającą z art. 98§1 kpc zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Powoda, którego żądanie w całości zostało oddalone, obciążono poniesionymi przez niego kosztami procesu.